

Nr 197.

Av herrar **Mannerskantz** och **Andrén**, om anslag till markförvärv för utvidgning av Remmene skjutfält.

Skjutfältet »Remmene», beläget inom Remmene-Jällby och Kvinneustads socknar i Älvsborgs län omkring 3,5 km från Herrljunga järnvägsknutpunkt och med en areal av 807 hektar, inköptes för kronans räkning i början på 1890-talet. Sedan dess har icke någon utvidgning ägt rum. Skjutfältet, som genom sin centrala belägenhet inom III. militärområdet är mycket lämpligt som övningsfält för truppförbanden förlagda i Skövde, Göteborg, Uddevalla, Borås och Halmstad, motsvarar sålunda endast fordringarna för den gamla 8 cm kan. m/81, där skjutavstånden endast rörde sig mellan 1 500—2 500, max. 3 000 m. Med arméns moderna pjäser äro skjutavstånden max. 10 600 m för fältartilleri och max. 16 000 för luftvärnsartilleri.

Frågan om Remmene skjutfälts utvidgning har tidigare varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning. I skrivelser 1945 och med förslag till anslagsäskande för budgetåret 1946/47 resp. 1947/48 hemställde nämligen dåvarande arméns fortifikationsförvaltning, att Kungl. Maj:t måtte beräkna medel till utvidgning av nämnda skjutfält under respektive investeringsanslag till markförvärv för sagda budgetår. Kungl. Maj:t fann emellertid framställningen icke föranleda någon åtgärd. Chefen för armén anmodade fortifikationsförvaltningen att i anslagsäskandena för budgetåret 1949/50 ånyo framlägga förslag om utvidgningens genomförande, men Kungl. Maj:t har icke upptagit detsamma i årets statsverksproposition.

Med nuvarande säkerhetsbestämmelser kan skarpskjutning med moderna artilleripjäser icke — utan omfattande utrymningar av i privat ägo befintliga, till skjutfältet gränsande områden — utföras på större avstånd än 3,5 km och då mot ett målområde av endast 500 meters bredd, vilket innebär att endast en femtedel av det från början avsedda målområdet kan utnyttjas. Det nuvarande batteriplatsområdet har en bredd av endast 500—700 m, medgivande en gruppering av maximalt en division om tre batterier (4-pjäsbatt.), vid 6-pjäsbatterier endast två batterier.

Utrymningskostnader, markskador m. m. ha under de tre senaste åren för endast ett regemente, A 2, varit 12 000, 13 500 och 17 000 kronor resp.

Under 1948 hade detta regemente endast 10 skarpskjutningsdagar medan det ur utbildningssynpunkt hade varit önskvärt med det dubbla. På grund av de stora utrymningskostnaderna medgav övningsanslaget dock ej flera

skjutdagar. Härtill kommer att för varje år som går det visar sig allt svårare att uppgöra utrymningskontrakt eller reglera markskador på för kronan godtagbara villkor.

För tillämpad utbildning förläggas övningsförbanden ofta till det kronan tillhöriga Tånga hed, 7,5 km från Remmene skjutfält. Terrängen kring Tånga hed är gynnsam för tillämpade övningar men befinner sig helt i enskild ägo. Om Remmene skjutfält utvidgas enligt förslaget, erhålles tillräcklig mark för anordnandet av tillämpningsövningar både för enskilda regementen och för samövningar mellan truppförbanden inom III. militärområdet.

Ett genomförande av förslaget medgiver därjämte den väsentliga fördelen, att skjutningar kunna ske i sydlig, sydvästlig, nordlig, östlig och nordöstlig riktning, medan nuvarande fält endast medgiver skjutning i sydlig riktning. Inom varje planerat batteriplatsområde kunna minst 9 batt. grupperas och skjutavstånden uttagas till 5 000—9 000 m. Möjligheten till skjutning från Tånga hed i östlig riktning innebär därtill en icke oväsentlig vinst i utbildningstid, då det skjutande förbandet kan grupperas inom Tångahedförläggningen i stället för att marschera till Remmene.

Utvidgas Remmene skjutfält enligt förslaget, skapas även möjligheter för Göteborgs luftvärnskår att skjuta mot markmål, för Älvsborgs kustartilleriregemente att skjuta mot landmål samt för flyget att utföra bombfällning.

De markområden som ligga runt Remmenefältet tillhöra de så kallade »svältorna» och hava icke någon som helst betydelse ur folkförsörjnings-synpunkt. Områdena inrymma icke heller i sig några kulturella värden. En utvidgning kommer icke att skapa några sociala problem. Avsikten är, att nuvarande markägare få stanna kvar på sina gårdar som arrendatorer under kronan.

Utvidgningsförslaget innebär, att till det nuvarande fältet skulle läggas 2 440 ha med ett taxeringsvärde år 1938 av 243 000 kronor. På dåvarande arméns fortifikationsförvaltnings föranstaltande företogs en på provtaxering och noggrann okulärbesiktning grundad värdering av det föreslagna utvidgningsområdet. Denna uppskattar området till 2 440 ha med ett saluvärde av i runt tal 1 330 000 kronor.

Skogsbrand har emellertid vid två olika tillfällen övergått stora delar av det till inköp föreslagna området. Sålunda avbrändes år 1941 (genom artilleriskjutning) 290,00 hektar och år 1947 (genom lok från SJ å bandelen Borås—Herrljunga) 566,72 hektar. Ersättning för brandskadorna har av kronan reglerats med resp. markägare.

Den år 1947 avbrända skogen har värderats till 242 375 kronor, vadan ovan angivna värderingssumma 1 328 310 kronor bör minskas med 242 375 kronor till 1 085 935 kronor. Värdeminskningen genom 1941 års brand är inlagd i den ursprungliga summan.

Uppskjutas inköpen av de föreslagna områdena ytterligare, tillkomma sedermera kulturkostnader för plantering av skog.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte till vissa markförvärv för budgetåret 1949/50 anvisa ett investeringsanslag av 1 086 000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1949.

Axel Mannerskantz.

Georg Andrén.
